

Notulen

Aanwezig: Aantal aanwezigen uit gebied: 29
Afwezig: n.v.t.
Van: Royal HaskoningDHV
Datum: 8 december 2022
Locatie: Microsoft Teams
Kopie: n.v.t.
Ons kenmerk: BI7727-RHD-ZZ-XX-MI-Z-0001
Classificatie: Projectgerelateerd
Bijlagen: Powerpoint Presentatie

Onderwerp: Verslag gebiedsgesprek

Nummer

Details

1.

Opening

Alma de Vries van Royal HaskoningDHV opent de digitale bijeenkomst. Zij heet de aanwezigen welkom en legt de spelregels uit van het samenwerken op Teams. Ook introduceert ze de aanwezige bestuurders: dijkgraaf Kroon van Wetterskip Fryslân, en verschillende wethouders van de eilanden.

Mevrouw Kroon krijgt het woord:

“Wij merken dat de maakbaarheid van het watersysteem aan zijn grenzen loopt. Wij moeten goed kijken waar we mogelijkheden zien, en daarbij natuurlijk ook naar inwoners luisteren. Het liefst praten we niet over u maar met u, om samen te kijken hoe wij water en bodem sturend kunnen laten zijn.”

Wethouder Roel de Jong van Vlieland is benieuwd naar wat de inwoners te vertellen hebben over hoe het ervoor staat op de eilanden. Ook wethouder Jeltje Hoekstra van Terschelling vindt het belangrijk om gelegenheid te bieden voor inwoners om mee te praten. Hier sluit wethouder Piet IJnsen van de gemeente Ameland zich bij aan: “Water is zeer belangrijk, dus ik verwacht wel wat van vanavond.” Tot slot vult wethouder Johan Hagen van Schiermonnikoog aan dat, waar bestuurders al een hoop mee hebben gekregen over dit onderwerp, hij ook benieuwd is naar de eilanders zelf: “wat kunnen zij leren van jullie, maar vooral ook wat kunnen jullie leren van hen?”

2.

Presentatie over werking van het bodem- en watersysteem en de toekomstige opgaven

Mevrouw de Vries neemt de aanwezigen mee in de autonome en klimatologische ontwikkelingen waar Fryslân voor staat, de achtergrond van het watersysteem, hoogtekaart en bodem en ondergrond en welke ontwikkelingen we zien in het Waddengebied. De presentatie wordt bijgevoegd bij dit verslag.

Vanuit de aanwezigen wordt het belang van samenwerking tussen overheden benadrukt, aan de hand van een voorbeeld van een waterprobleem op Vlieland. Ook wordt er gevraagd of het mogelijk is om de zoetwaterbel op een technische manier te

Nummer

Details

vergroten. Dit is mogelijk, maar erg complex geeft Hielke Hijlkema van Wetterskip Fryslân aan.

Arjen Kok van Vitens benadrukt dat het volume van de zoetwaterbel afhangt van de hoogte en breedte van de duinen, in combinatie met de hoeveelheid neerslag. Klimaatverandering, met droge zomers met minder regen en nattere winters, kunnen het evenwicht in dit kwetsbare systeem verstoren.

3. **Groepsronde: schetsen op digitale kaart**

De aanwezigen worden per eiland ingedeeld en in break-out rooms geplaatst. In de verschillende groepen wordt, aan de hand van een kaart op scherm, verder gepraat over de verschillende opgaven en oplossingsrichtingen per eiland. Onder dit verslag zijn illustraties van de vier kaarten toegevoegd.

Een greep uit de opgehaalde lessen/oplossingsrichtingen per eiland:

Schiermonnikoog:

- In de toekomst bewust omgaan met waterafvoer en waterverbruik;
- Het eiland is nu nog zelfvoorzienend wat betreft water, en er moet op ingezet worden om dit vol te houden;
- Voorheen werden opgaven als dijkversterking, aanpak van de stikstofcrisis en de herinrichting van het nationaal park als losse opgaven gezien, maar in toenemende mate worden deze integraal aangepakt.

Ameland:

- Zeespiegelstijging (1.2 meter) en het risico op watertekort voor mens en dier zijn de grootste opgaven;
- Buffertanks in de duinen die water langere tijd kunnen vasthouden;
- Noordkant van het eiland is wat betreft kustverdediging kwetsbaar;
- Vasthouden in de hoger gelegen delen, en langzaam af laten stromen naar lager gelegen delen;
- Systeemverandering: langer vasthouden en bergen;
- Kijk naar andere voorbeelden (bijv. Texel) .

Terschelling

- Er zijn veel belangen in het waterbeheer op het eiland, denk aan de landbouw, natuur en recreatie, dat maakt het complex.
- De identiteit van het eiland kenmerkt zich door de afwisseling en wisselwerking van duin, polder en zee. Dit moet behouden blijven.
- Water en bodem sturend moet de goede condities scheppen dat er ook in de verre toekomst op Terschelling kan worden gewoond.

Vlieland:

- Vlieland is anders dan de andere eilanden, er is eerder teveel dan te weinig water, geen polder en agrariërs (wel stikstof);
- Meer besparen op water en hergebruik van regenwater;
- Geen capaciteit om water te bufferen, hierdoor met veel regen wateroverlast aan de oostkant van het eiland;

Nummer	Details
	<ul style="list-style-type: none">- Gebruik van rabatwerk – werd voorheen ingezet om water te laten infiltreren;- Meegroeien van het eiland met zeespiegelstijging, past bij eiland en natuurfunctie.

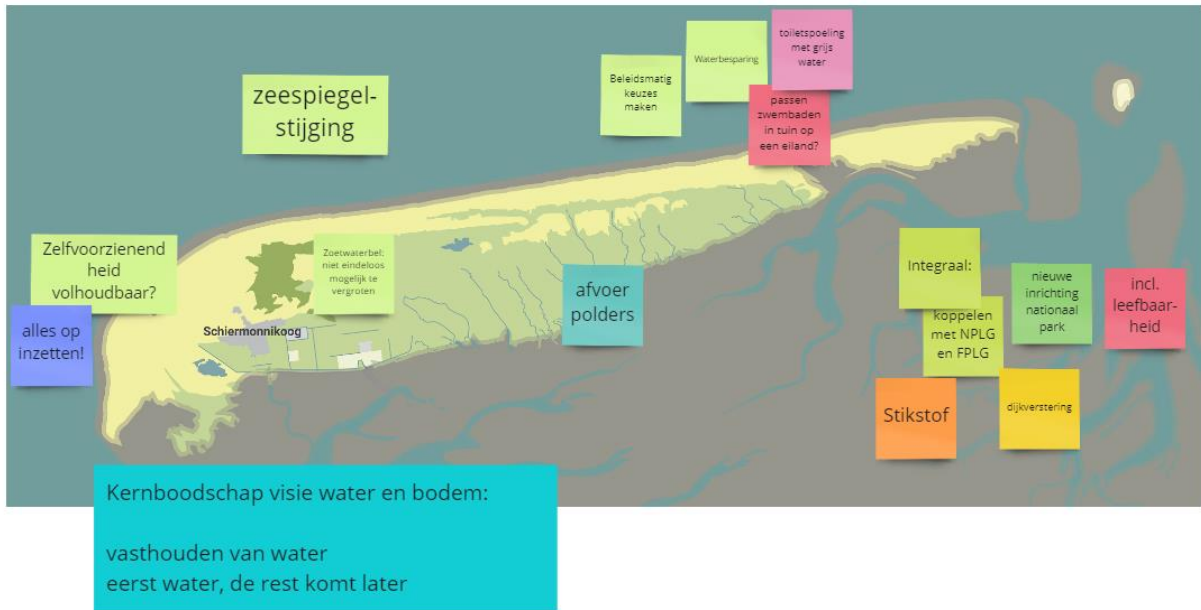
4. Terugkoppeling en vervolgproces

Bij wijze van terugkoppeling vraagt Alma aan de vier gespreksleiders om een kernboodschap per eiland.

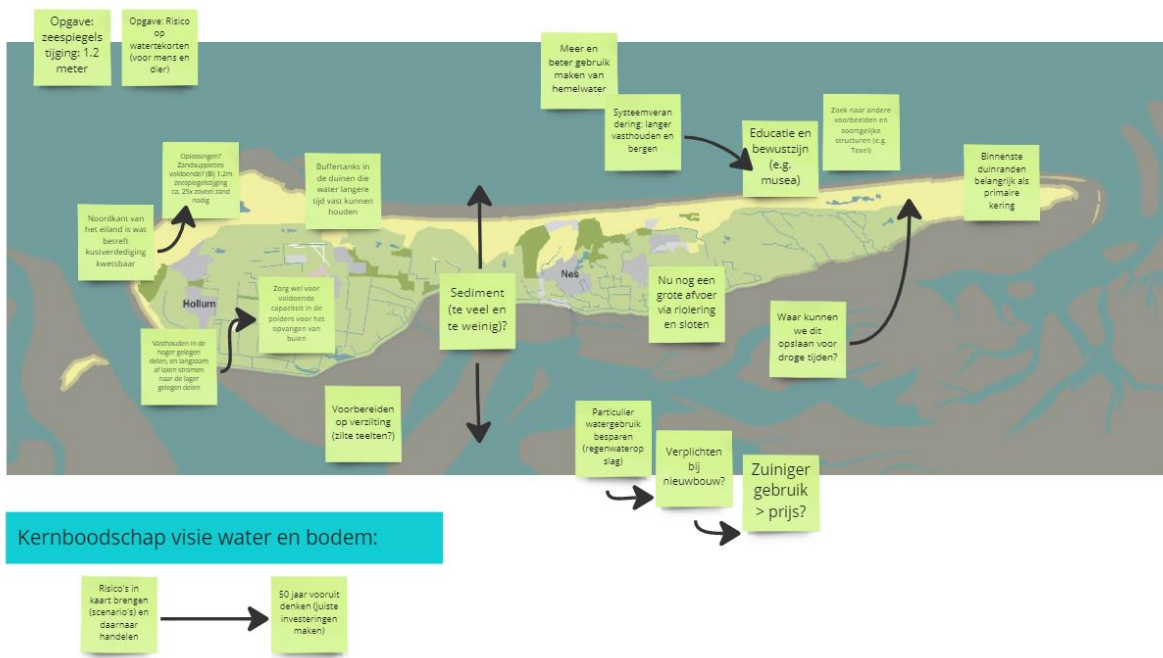
Vervolgproces

Het bovenstaande is slechts een korte weergave van de onderwerpen die op deze ochtend zijn voorbijgekomen. Op basis van de gesprekken gaan Wetterskip en Provincie Fryslân de komende weken hard aan de slag met het schrijven van een lange termijnvisie op het Friese water- en bodemsysteem. We verwachten na de kerstvakantie een eerste concept gereed te hebben. Te zijner tijd zullen we een digitale bijeenkomst organiseren om de hoofdlijnen te presenteren. Tijdens deze presentatie-, en in de dagen/weken erna kunt u op het stuk reageren. Via de mail en op onze website <https://www.fryslan.frl/fryslan-klimaatbestendig> houden wij u op de hoogte over de voortgang.

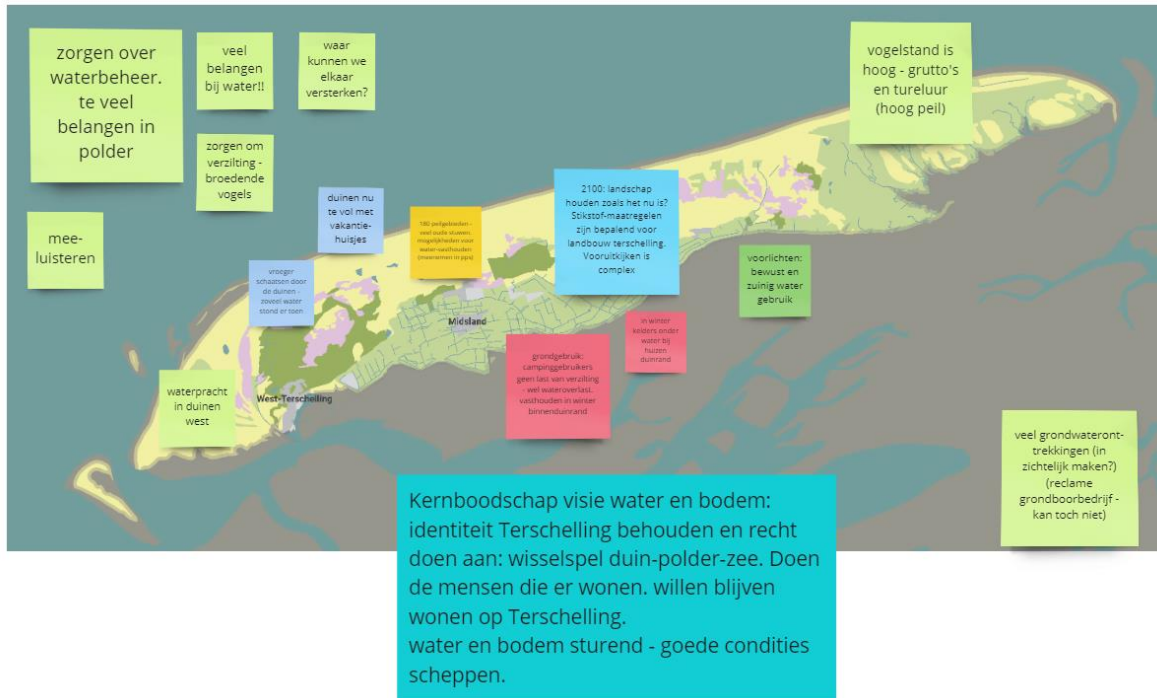
Schiermonnikoog

Ameland

Terschelling

Vlieland

